

SERA PARSIMONIA IN FUNDO

*Geschiedenis van het beeld van Johan van Oldenbarnevelt
voor het Rotterdamse Raadhuis*

door DRS. N. VAN DER BLOM

DAT in mijn bijdrage over Latijn in Rotterdam vergissingen begaan waren, vermoedde ik reeds en nu ik op sommige daarvan attent ben gemaakt, kan ik die, met een enkele aanvulling, als „addenda et corrigenda” bijeen zetten. Men vindt ze op pagina 249 e.v.

Nader onderzoek van de spreuk boven het beeld van Johan van Oldenbarnevelt echter bleek stof voor een op zichzelf staande bijdrage op te leveren, en zelfs te voeren tot een kleine geschiedenis van dit beeld, dat juist vijftig jaar geleden, in 1909, aan de gemeente Rotterdam werd aangeboden.¹⁾

I. PLATO

Over SERA PARSIMONIA IN FUNDO, „te laat is spaarzaamheid op de bodem”, schreef ik destijds ²⁾, dat waarschijnlijk bedoeld is: op de bodem van de geldkist, en dat de spreuk zo Van Oldenbarnevelt wel zou kenschetsen en eren als een groot financier.

Deze opvatting leek op het eerste gezicht te worden gesteund door de passage in de rede van mr. Zimmerman bij de onthulling van het beeld op 9 december 1920, waar wordt gezegd: „In nimmer poozenden arbeid ordende hij de geldmiddelen van den staat, zooals hij het die der stad had gedaan”, en waar het financieel beleid van Van Oldenbarnevelt wordt geroemd, „dat zekerst kenmerk van staatsmansgave”.

Beziet men echter de tekst, waarin de spreuk voorkomt, nog eens nader, dan blijkt het toch onjuist, te denken aan de geldkist. Het onderwerp, dat Seneca in de eerste brief aan Lucilius behandelt, is de waarde van de tijd. Zoals te verwachten is, gebruikt hij in zijn betoog herhaalde malen het *beeld* van het geld. Van zichzelf bekent hij dat bij hem, als bij iemand die „luxueus” en tegelijk nauwgezet leeft, „de rekening klopt”: hij weet wat hij „verliest”, en